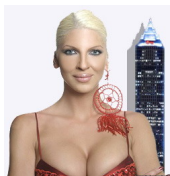

“Јелена Карлеуша, размажени егоиста!” “Јелена Карлеуша нема намеру да доји своју бебу!” извештавали су ових дана таблоиди, тоном попут онога који користе када говоре о садистима и педофилима. Коментари посетилаца њихових сајтова били су још жешћи: „Овај монстум од 'жене' је толико болестан у главу, да јој хитно треба лечење!”; “Знала сам да је велики идиот али да не доји своје дете, ужас..”, “треба јој одузети дете, она није мајка!”, “Незахвалница, не заслужује да буде мајка!” итд, итд. Да се и данас спаљују вештице, после овог најновијег Јециног греха лако би се нашло на хиљаде оних који би радо додали по гранчицу на Јеленину буктињу. Јер забога, она, замислите, неће, бездушница, своје дете, сачувај-ме-боже, да доји.

Заправо, Ј.К. није доживела ништа што већ нису доживеле и многе друге, само мање познате маме. Осуда жена које не желе да доје као себичних и окрутних увелико је постала опште место. У свету се последњих година дешавају чак и случајеви “прогона” из заједнице – у Енглеској је мајка која је хранила бебу на флашицу недавно избачена из “кафеа за дојење” као беспризорна, а једна позната старлета жигосана је од стране бројних организација као “ужасна и неодговорна мајка” јер се за неки часопис фотографисала хранећи своју бебу млечном формулом. У Америци су острашћени заговорници дојења чак добили и своје име: “милитантни лактивисти”.

А да ради нешто неморално и крајње опасно, убрзо ће сазнати и свака мајка у Србији која се маши флашице. Сваки пут кад се буде појавила са бебом на неком прегледу или саветовању, дочекаће је салве прекора и оптужби, а запрепашћени лекари и сестре исколачених очију ће јој пенити о томе како убија своје дете (што је и ауторка овог текста искусила на својој кожи). Чак се и мајкама које не успевају са дојењем из разних физиолошких разлога и којима млечна формула просто дође као “дар с неба” набија поприличан осећај кривице, јер се флашица, некадашњи симбол прогреса и женске еманципације, све више изједначава са “злостављањем детета”.

Откада је храњење бебе адаптираним млеком постало злочин и разлог за моралну панику, питате се сви ви који сте одрастали на Хумани и Симилаку, а ваши родитељи вам притом ни најмање не личе на садисте, нити ви на жртве? Јесте, млечна формула није “најсавршенија” храна за новорођенче, али је сасвим пристојна замена за мајчино млеко и тешко да се може назвати “штетном” по дете. Чињеница је да овом планетом ходају милиони људи који су сасвим фино порасли без капи мајчиног млека. Упркос свему томе, ваш став о храњењу сопственог детета, попут многих аспеката родитељства, данас је постао свачија брига, предмет поларизације и острашћеног моралисања душебрижника.

Дојење је само једна од тема која је из домена приватне сфере данас извучена и претворена у друштвени проблем прве врсте, раме уз раме са пушењем, рециклирањем, абортусом, здравом исхраном, гојазношћу итд. Нови конформизам који обележава почетак миленијума захвата у сфере живота у који се претходни нису усуђивали да

привире, а моралност се све више изједначава са “наци” идеологијом здравог тела и хигијенског духа. Самим тим, иако наука само шпекулише о томе да ли и колико дојење побољшава интелигенцију или имунитет, савремене мајке већ су по кратком поступку произведене у истурена одељења министарства здравља, фабрике антитета и IQ билдерке, као да су румени образи и брзина у слагању мађарске коцке једини смисао живота.

Да се општа политизација животних стилова која је завладала посебно грубо обрачунава са женама које су поред својих јавних функција уједно и мајке, врло добро се могло увидети и из тренутне председничке кампање у САД. Када је први пут објављено да је Сара Пејлин републикански кандидат за подпредседницу, њени контроверзни политички ставови данима нису били ни на пушкомет од насловница. Једно што је занимало Америку била је пикантна прича о њеној петој беби (“забога, шта ће јој толика деца?”), етичност прикривања трудноће за време вршења дужности (“сме ли гувернер да буде трудан?”), а навелико се згражавало над чињеницом да је само три дана након порођаја наставила своје пословне обавезе, као да је у питању избор за најбољу америчку маму а не за потенцијалног вођу државе.

Медијско бичевање истрпеле су и многе друге славне жене које нису успеле да одговоре искушењима материнства на “подобан” начин. Над легендарним случајем Бритни Спирс која је пред папарацима замало испустила своју бебу наслађивали су се милиони родитеља којима се то “никада не би десило”, док тренутно актуелни трач о Шерон Стоун и њеној наводној намери да убризга своје сину ботокс у ноге како би решила проблем њиховог смрада, већ полако прераста у архетип о окрутној и саможивој бездушници из шоубизниса, која “не заслужује да буде мајка”. Несрећна мама мале Меди, девојчице која је украдена док је спавала у хотелској соби када су њени родитељи изашли да једу, од гневних грађана и родитеља којима то “никада не би могло да се догоди” добијала је на хиљаде оптужујућих и претећих писама.

Како се десило да се међу моралним крсташима увек спремним да рашчерече “проблематичне” мајке нашло толико жена? Сва је прилика да “лоше мајке” никоме не сметају тако много као “добрим мајкама”, којима се такве ствари “никада не дешавају”, а да се материнство одједном претворило у немилосрдно такмичење на коме се “губитнице” које нису успеле да задовоље прописане стандарде, бацају лавовима.

Поред већ поменутог синдрома урушавања приватне сфере праћеног све већом инвазијом институција на породични живот, узроке овом феномену треба тражити у чињеници да је “бити мама”, после неколико ненаклоњених деценија, опет постало “ин”. Најновија мода посебно је захватила оне друштвене групе жена које су мајчинство раније највише одбацивале – успешне пословне жене и интелектуалке. Разлози за овај повратак материнства на велика врата комплексни су, али један од важнијих сигурно је и амбиција савремене жене да за живота постигне све што се постићи може. Дакле, каријера уз децу приде, у тој рачуници је дупло веће остварење него сама каријера. За славне маме још постоји и бонус, тј. додатна медијска пажња која следује поводом бебе, са кулминацијом у виду фотографисања за насловницу са својим новорођеним принцом или принцезом уникатног имена. А када је нешто тренд, онда и обричне смртнице лакше

заборављају на стрије и непроспаване ноћи – најзад, ако може Анђелина, што не би могле и оне?

Наравно, новопечене “остварене” мајке, навикле да у свему буду изванредне, морале су уз свој нови животни стил да створе и један сасвим нови матерински идентитет, како би себи и другима што мање личиле на омражени архетип традиционалне мајке и домаћице, која је рађала јер није имала избора, а децу је подизала како је знала и умела, рашчупана и слуђена. Не, модерна мама морала је да постане нешто друго – супер мама, која је своје пословне вештине из канцеларије пренела право у дечју собу. Супер мама враћа своју девојачку линију недељу дана после порођаја, купује само проверено најквалитетнију беби-опрему, шампион је у дојењу, упозната је са свим најновијим научним открићима, заобилази Мекдоналдс и супу из кесице у широком луку, а њено злато не буљи по цео дан у тв већ стране језике почиње да учи пре него што прохода.

Наравно, уз малу помоћ данашњег друштва које има склоност да од родитељства прави спектакл, супер мама полако свој живот почиње да живи кроз своју децу. Будући да су ставови и одлуке о стилу родитељства постале тако важан део њеног идентитета, сваку одлуку и избор она доживљава као питање живота или смрти, а сваки различит став о овим питањима – као угрожавајући. Када јој се с времена на време учини да се сво то млеко, труд и енергија уложени у пројекат дете не враћају у виду очекиваних резултата, тј. савршеног здравља, супериорне интелигенције и краљевских манира њеног чеда, она тај “неуспех” доживљава као трагедију и подбачај.

Ипак, када је сустигне несигурност, супер мама има супер излаз – завириће у дечју собу друге, мање савршене маме, и наћи довољно разлога да се осећа супериорно. Јер друга мама не доји, не уме добро да држи бебу, има чудне идеје о лечењу ножног смрада. А будући да се то што види толико коси са њеним начелима родитељства, супер мама мораће нешто и да предузме. На пример, чим укључи тв и угледа Бритни како окреће волан са дететом у крилу, да похита по гранчице за потпалу..

Добро, од сада, захваљујући Карлеуши, и српске супер маме и остали супер људи којима се то “никада не би десило” имају српску Бритни. Имаћемо ускоро и своју Шерон, чим папараци ухвате неку ви-ај-пи кеву како прљавим рукама маже беби павловићеву по гузи, вози је на сувозачевом седишту, или јој купује звечку од канцерогене пластике.. И шта ће онда та сирота грешница, презрена од своје изневерене публике и немилосрдних медија него да се покаје, постане и сама једна од супер мама, прикључи се некој супер организацији и почне свима да нам соли памет о томе шта значи бити добар родитељ.